

Projekt „Śmieć zgnieć” - Nie śmieć razem z nami
realizowany przez
Stowarzyszenie na Rzecz Edukacji Ekologicznej „Dolina Baryczy”
koordynator projektu Zofia Pietryka
w ramach programu DZIAŁAJ LOKALNIE VI Polsko Amerykańskiej Fundacji Wolności oraz Akademii
Rozwoju Filantropii w Polsce a w Dolinie Baryczy koordynowany przez Dolnośląską Fundację
Ekorozwoju.

Projekt dofinansowany przez Urząd Miejski w Miliczu
wspierany przez Nadleśnictwo Milicz, Nadleśnictwo Żmigród, Zakład Usług Komunalnych w Miliczu,
Starostwo Powiatowe w Miliczu, Centrum Edukacyjno- Metodyczne „Dolina Baryczy” w Miliczu,
Fundację Doliny Baryczy, Klub Aktywnego Turysty, Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych,
Stowarzyszenie EKO-UNIĘ
czas realizacji od 1 czerwca do 31 grudnia 2008r.

Informacja o projekcie na stronie www.barycz.pl w zakładce Działaj Lokalnie
Głównym celem projektu jest podniesienie świadomości dzieci, młodzieży i dorosłych w obszarze
edukacji odpadowej poprzez zastosowanie aktywizujących metod i praktyczne działanie.
Zaplanowane działania są ukierunkowane na wzmocnienie świadomości, że czystość środowiska w dużej
mierze zależy od kultury ekologicznej każdego z nas.

W tej edycji projektu celem przewodnim jest szukanie sposobów na ograniczanie ilości śmieci w
życiu codziennym oraz edukację w zakresie rozpoznawania rodzajów tworzyw sztucznych,
selektywnej zbiórki i recyklingu odpadów

Uczestnikami bezpośrednimi są uczniowie ze szkół powiatu milickiego tj:
Gimnazjum w Miliczu, Gimnazjum w Sułowie, Zespół Szkół Leśnych w Miliczu,
I Liceum Ogólnokształcące w Miliczu, Szkoła Podstawowa w Nowym Zamku,
Harcerze Hufca Milicz

uczestnikami pośrednimi są: dzieci przedszkoli powiatu milickiego, uczniowie szkół regionu Doliny
Baryczy, nauczyciele, przedstawiciele władz lokalnych i organizacji pozarządowych.

MOTTO PROJEKTU

Nie będzie konieczności sprzątnięcia po innych, gdy sami nie będziemy śmiecić

Region Doliny Baryczy, tak wartościowy pod względem przyrody i historii, stanowi idealną oazę spokoju i
azyl dla spragnionych wypoczynku. Mieszkamy w wyjątkowym miejscu, ale czy potrafimy to docenić.
Wystarczy spacer po lesie czy parku i co widzimy?

ŚMIECI, ŚMIECI, ŚMIECI... Czy ja, Ty, My możemy z tym coś zrobić?

Zapraszamy wszystkich chętnych; młodzież i dorosłych do włączenia się do naszych działań. Projekt ŚMIEĆ
ZGNIEĆ realizowany przez Stowarzyszenie na Rzecz Edukacji Ekologicznej „Dolina Baryczy” pozwoli
zintegrować działania na rzecz ograniczania ilości śmieci w życiu codziennym. Liczymy, że młodzi
mieszkańcy ziemi milickiej wezmą sprawy związane z dbałością o czystość środowiska „w swoje ręce” i
będą ambasadorami edukacji odpadowej w swoich szkołach i rodzinach. Planujemy przygotować grupę
wolontariuszy do prowadzenia zajęć i pokazów dla swoich rówieśników dotyczących ograniczania śmieci,
zinventoryzowanie pojemników do segregacji odpadów i zaplanowania działań potrzebnych mieszkańcom.
Mamy nadzieję, że praca wykonana przez młodzież znajdzie oddźwięk w decyzjach wódatrzy-
sprzyjających rozwojowi regionu. Szykuje się znowu fajna zabawa i wspólna nauka, dająca nadzieję, że
będziemy cieszyć się spacerem po nie zaśmieconym lesie i parku. Kiedy? To zależy ode mnie, od Ciebie,
od Nas!

Działania:

- Zebraliśmy **materiały edukacyjne** dotyczące odpadów w tym pakiety przekazane przez Stowarzyszenie EKO-Unia i zorganizowaliśmy wystawę o odpadach. Zostały zakupione zgniatarki do butelek i puszek .
- Odbyły się **spotkania dla koordynatorów**- zespołu nauczycieli szkół powiatu milickiego i osób reprezentujących instytucje wspierające, podczas których zaplanowaliśmy działania do realizacji w szkołach. Każda szkoła uczestnicząca w projekcie otrzymała **zgniatarkę**.
- we wrześniu zorganizowaliśmy **sptyw kajakowy „Czysta Barycz”** w ramach **Sprzątania Świata**. Młodzież i opiekunowie zbierali z kajaka śmieci z Baryczy na odcinku Milicz- Sułow. Grupa starszej młodzieży z Klubu Aktywnego Turysty podążyła samochodem wzdłuż rzeki i likwidowała „dzikie wysypiska”. Odpady zostały umieszczone w przygotowanych przez Nadleśnictwo Żmigród pojemnikach. Wszyscy uczestnicy spotkali się na polanie w ośrodku wypoczynkowym w Sułowie, gdzie przy ognisku w miłej atmosferze zastanawialiśmy się, co można zrobić, żeby ludzie nie wyrzucali śmieci do rzeki i do lasu. Koordynator projektu zademonstrował działanie zgniatarki. Była niezła zabawa i jest co wspominać. Z zebranych śmieci najwięcej emocji wzbudził wyłowiony z rzeki strach na wróble i znalezione przy brzegu sedes, najwięcej zebrano butelek szklanych i plastikowych.
- w październiku podczas **pikniku edukacyjnego „Karp jest cool”** zorganizowanego w ramach DNI KARPIA W Rudzie Sułowskiej, uczestnicy projektu przygotowali stoisko edukacyjne „Śmieć zgnieć”. Uczniowie z Gimnazjum w Miliczu i I LO w Miliczu w ciekawy sposób zachęcali młodzież ze szkół Doliny Baryczy do segregacji odpadów, ograniczania objętości śmieci w codziennym życiu. Stoisko cieszyło się dużym zainteresowaniem dzieci i dorosłych, którzy uczyli się i jednocześnie bawili. Zaproszeni na piknik przedstawiciele Gminy Milicz, Starostwa Powiatowego w Miliczu, Nadleśnictwa Milicz I Żmigród oraz organizacji ekologicznych posadzili dęby, które mają być symbolem wspólnych działań na rzecz edukacji odpadowej.
- w listopadzie odbywały się **zajęcia w szkołach**- młodzież, realizowała zaplanowane zadania we współpracy z nauczycielem- koordynatorem szkolnym. Została przeprowadzona ankieta „**Tropem butelki plastikowej**” badająca świadomość uczniów i ich rodziców w zakresie segregacji, recyklingu i aktualnych potrzeb. Wyniki i analiza ankiety jest dla nas ważnym materiałem do zaplanowania dalszych działań.
- w listopadzie odbył się też **konkurs na przedmiot użyteczny** wykonany z odpadów. Konkurs został zorganizowany we współpracy z Przedszkolem Parafialnym w Miliczu. Uczestnikami były dzieci 5-letnie i 6- letnie z przedszkoli i szkół podstawowych powiatu milickiego. Młodzież gimnazjalna przygotowała dla uczestników konkursu zajęcia o odpadach oraz pokazała jak działa zgniatarka.
- w grudniu zostały przeprowadzone **warsztaty dla młodzieży**, podczas których przedstawiciel Uniwersytetu Wrocławskiego przedstawił prezentację multimedialną dotyczącą wykorzystania odpadów tj. tworzywa sztuczne, metal, szkło, baterie. Potem młodzież pracowała z zastosowaniem aktywizujących metod pracy. Grupy projektowe dzieliły się swoimi doświadczeniami i prezentowały efekty swojej pracy. Zaproszeni goście z instytucji zajmujących się gospodarką odpadową z uwagą wystuchali i uczestniczyli w dyskusji, podczas której młodzi ludzie planowali następne działania. Liczymy, iż w następnym roku będziemy mogli liczyć na pomoc ze strony władz samorządowych, Zakładu Usług Komunalnych i innych sprawdzonych już partnerów tj nadleśnictwa i szkoły.

Harcerze ZHP Milicz przedstawili efekty inwentaryzacji pojemników do segregacji odpadów w miejscowościach powiatu milickiego.

Dowiedzieliśmy się, że obecnie wiele miejsc, gdzie znajdowały się pojemniki na segregaty zostały zlikwidowane, po wprowadzeniu opłaty za odpady. Nie udało się dotrzeć do wszystkich miejsc, dlatego mapa będzie na bieżąco aktualizowana.

Obserwacje: Ludzie wynoszą do śmietników wielkogabarytowe odpady, głównie z tworzyw sztucznych, które nie mieszczą się, ponieważ wlot kubłów dostosowany jest do wyrzucania śmieci małych tj. butelki, małe pojemniki plastikowe. Efektem takiego postępowania jest zaleganie odpadów przy koszach skutkiem, nieestetyczny wygląd naszych miejscowości.

Warsztaty były okazją do podsumowania projektu, prezentacji działań, podziękowanie sprzymierzeńcom i uczestnikom. Przekazania przez młodzież „przesłania recyklingowego” przedstawicielom władz samorządowych. Zaplanowaliśmy wspólnie dalsze działania w zakresie segregacji we współpracy z lokalnymi partnerami i władzami lokalnymi.

Gimnazjum w Miliczu - koordynator: Joanna Domańska

I Liceum Ogólnokształcące w Miliczu - koordynator ks. Piotr Nowicki

Zadania realizowane przez młodzież:

Uczniowie przygotowali stoisko edukacyjne podczas pikniku edukacyjnego „Karp jest cool”. Zajęcia warsztatowe prowadzone przez uczestników projektu dotyczyły segregacji odpadów. Plakaty i rysunki zachęcały do dbania o środowisko a ciekawe prezentacje budziły spore zainteresowanie przybyłych na piknik grup młodzieży ze szkół z Radziądza, Żmigrodu, Milicza, Krośnic, Kuźnicy Czeszyckiej i wielu innych. Każdy mógł sprawdzić jak działa zgniatarka i przekonać się, że łatwo jest zmniejszyć objętość kosza na śmieci.

Młodzi wolontariusze prowadzili w swoich szkołach zajęcia w formie **warsztatów dla kolegów i koleżanek**. Jak się okazało, ażeby nauczyć innych trzeba było niemałych umiejętności i wiedzy, ale młodzi ekolodzy poradzili sobie znakomicie.

Szkoła Podstawowa w Nowym Zamku- koordynator Stanisława Łuczak

Zadania realizowane przez młodzież:

Uczestnicy projektu w kilkuosobowych grupach opracowali i wykonali sześć plakatów, na których przedstawili: Krótką historię odpadów od starożytności po XXI wiek, zasady 4xU, ogólne wiadomości o segregacji i recyklingu; **Szkło** - korzyści wynikające z utylizacji szkła, pojemniki na szkło białe i kolorowe, oraz co należy a czego nie wolno do nich wrzucać; **Plastik** - ogólne wiadomości o tworzywach sztucznych, pojemniki do segregacji, zastosowanie odzyskanego surowca; **Metale** - ze szczególnym uwzględnieniem aluminium, historia puszki aluminiowej, sposoby odróżniania aluminium i innych metali czy stopów, odpowiednie pojemniki; **Baterie** - budowa baterii, szkodliwość jej zawartości, konieczność ich unieszkodliwiania i utylizacji; **Papier** - pochodzenie papieru, korzyści z odzyskiwania i zastosowanie po ponownym przetworzeniu, oszczędności;

Liderzy każdej z grup zaprezentowali wyniki pracy dzieciom z klas I - IV, pokazali obrazowo, dlaczego musimy dbać o Ziemię, jak odróżnić aluminium od innych metali, oraz działanie zgniatarki do butelek. Każdy chętny mógł sam wykonać podobne doświadczenia. Na zakończenie odśpiewaliśmy naszą ekopiosenkę „Ziemia potrzebuje nas...” Przeprowadzono wśród uczniów prosty quiz - „Dbamy o przyrodę”.

Gimnazjum im. Jana Pawła II w Sułowie- koordynator Hanna Jankowska

W listopadzie rodzice obecni na **spotkaniu rodzicielskim** zostali zapoznani z problemem opalania szkodliwych substancji w piecach domowych. Uczniowie zapoznali rodziców z tym problemem na postawie plakatu " **Rodzicu - kochasz dzieci? - nie pal śmieci** ".

W grudniu uczniowie przygotowali **inscenizację dotyczącą ograniczaniu ilość śmieci**, ekonomicznego aspektu zgniatania butelek typu PET oraz segregowaniu odpadów. Do przedstawienia wykorzystano scenariusz " Ziemia przedstawia jabłko " z warsztatów edukacyjnych KRAĞ. Program ten przedstawiono 5 klasom gimnazjalnym. Uczniowie zapoznani zostali ze szkodliwością odpadów - baterii, plastików.

Zespół Szkół Leśnych w Miliczu - koordynator: Paulina Szymańska,

Internat ZSL w Miliczu - koordynator Patryk Kowaluk

Uczestnicy projektu przygotowali i przeprowadzili w klasach **lekcje wychowawcze na temat Opakowany świat- wspólny problem, wspólna odpowiedzialność**. Lekcje miały na celu uświadomienie uczniom, że dzisiejszy świat nie potrafiłby istnieć bez opakowań oraz, że my wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za jego los. Podczas lekcji kształtowano nawyki i zdobywano praktyczne umiejętności postępowania ze zużytymi opakowaniami. Zastosowano metody aktywizujące uczniów: praca w grupach, burza mózgów, metody praktyczne: pokaz i obserwacja oraz pogadankę i metodę problemową. Ta forma prezentacji miała symbolizować wspólną odpowiedzialność wszystkich ogniw: producentów, handlowców, konsumentów, władz lokalnych i państwowych za los opakowań.

Drugą formą działalności uczniów było zapoznanie się z aktualną sytuacją w zakresie porządku, czystości i segregacji śmieci w gminie Milicz i Cieszków. **Młodzież podczas obserwacji wykonała wiele zdjęć**. Zdjęcia posłużyły do opracowania albumu, obrazującego ten stan jak również planujemy wykonanie wystawy. Uczniowie przygotowali prezentację multimedialną dotyczącą segregacji odpadów, która pokazali podczas warsztatów.

Wyniki ankiety „TROPEM BUTELKI PLASTIKOWEJ”

Ankiety przeprowadzili uczniowie ze szkół: SP Nowy Zamek, Gimnazjum w Miliczu, Gimnazjum im. Jana Pawła II w Sułowie, I LO w Miliczu / w sumie wypełniono 148 ankiet zestawienie wyników opracowała Marta Grzelczak

Vademekum eko-konsumenta:

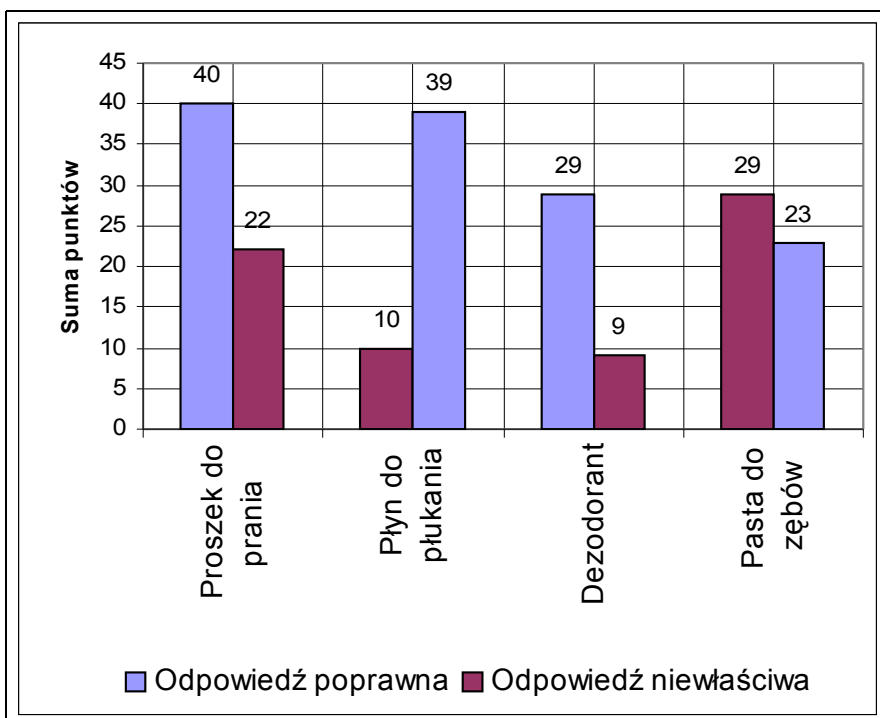
Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz się pozbywa, zamierza pozbyć lub do ich pozbycia jest obowiązany

Surowce wtórne to odpady, które można wykorzystać do ponownego przetworzenia (np. makulatura, szkło, złom)

Recykling to taki odzysk, który polega na powtórny przetwarzaniu substancji lub materiałów, czyli ponowne wykorzystanie

Segregacja odpadów to podział odpadów według rodzaju materiału, z jakiego zostały wykonane; oddzielenie materiałów nadających się do powtórnego wykorzystania.

1. Jakie zakupy będą sprzyjały ograniczaniu ilości odpadów?

Ankietowani mieli do wyboru dwie odpowiedzi dotyczące wyboru zakupu, który będzie bardziej sprzyjał ograniczaniu odpadów. W swoim wyborze respondenci w znaczącej większości wskazali proszek do prania w dużym opakowaniu, płyn do płukania skondensowany oraz dezodorant w szyfcie, co świadczy o dużej świadomości ekologicznej. W ostatnim wyborze większość wybrała pastę do zębów w opakowaniu, taki zakup powoduje zwiększenie niepotrzebnych odpadów.

Wniosek: Należy zwrócić uwagę na aspekt dotyczący opakowań i właściwych wyborów przy zakupach.

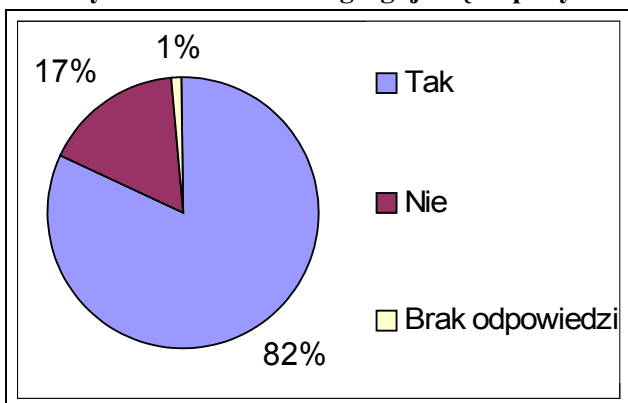
2. Dlaczego używanie torby wielokrotnego użytku sprzyja czystości środowiska?

Można używać ich wielokrotnie (28 %), ponieważ nie zaśmieca się środowiska (26 %) jest mniej odpadów (13 %) jest oszczędniej (5 %) brak odpowiedzi (19 %) nie wiem (4 %)

Respondenci właściwie rozumieją sens używania toreb wielokrotnego użytku, wskazując jako główny powód to, iż ich używanie sprzyja czystości środowiska. (26 %) Niepokój jednak budzi to, że 19% osób w ogóle nie odpowiedziało na to pytanie a 4% nie znała odpowiedzi.

Wniosek: Należy kontynuować działania związane z upowszechnianiem i dostępem w sklepach toreb wielokrotnego użytku.

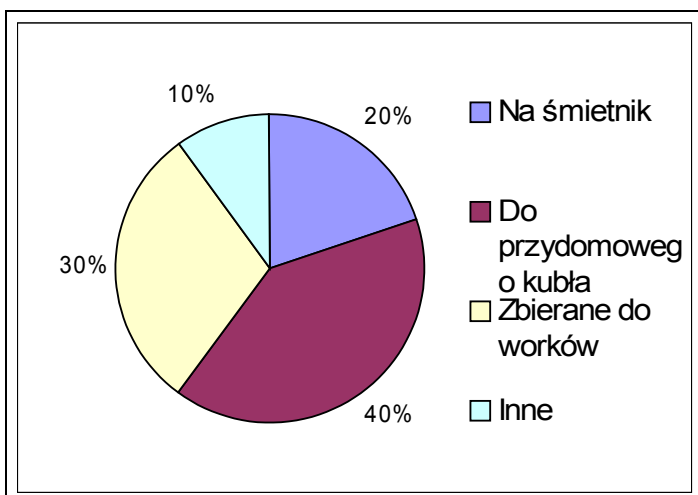
3. Czy w Twoim domu segreguje się odpady?

Dlaczego segreguje się odpady?

W znaczącej większości badanych gospodarstw domowych segreguje się odpady, gdyż rodziny chcą dbać o środowisko i rozumieją, że dzięki temu śmieci mogą być powtórnie przetworzone. Znacząca grupa ankietowanych nie udzieliła odpowiedzi a zatem należałoby dociec przyczyny. Czy powodem jest brak wiedzy na ten temat czy też niewiara w skuteczność segregacji w obecnych realiach ekonomicznych.

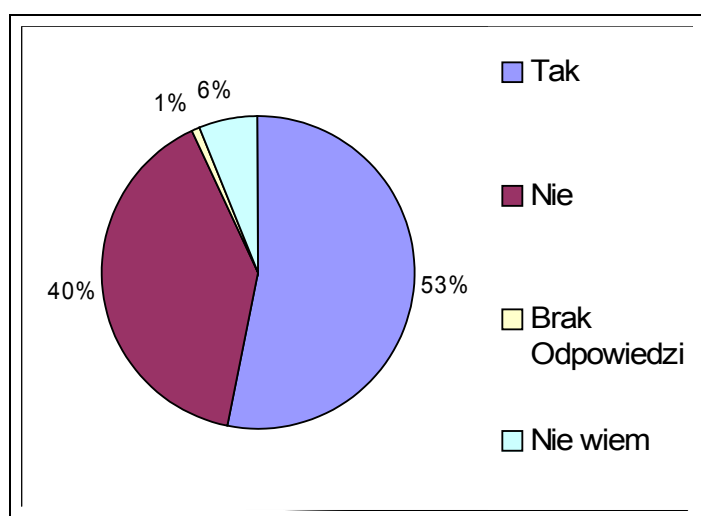
4. Gdzie wynosicie odpady powstałe w gospodarstwie domowym?

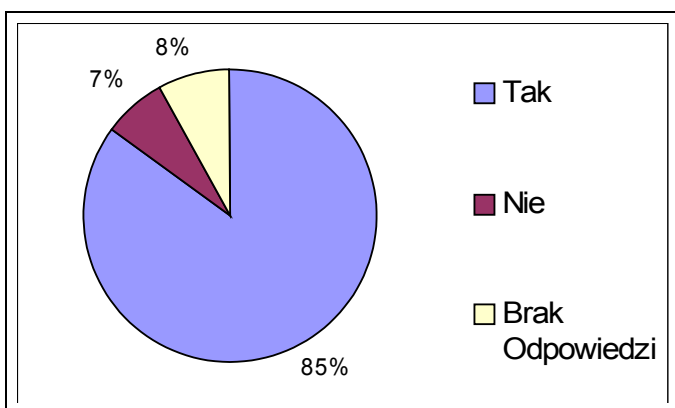
Większość ankietowanych rodzin wynosi odpady do kubła lub na śmietnik, 30% zbiera odpady do worków - są to głównie mieszkańcy wsi.

5. Czy w Twojej miejscowości są pojemniki na segregację odpadów?

Uzyskane dane wskazują, że w większość respondentów ma możliwość wynoszenia odpadów do pojemników i segregację, są to głównie mieszkańcy Milicza i Sułowa. Brak pojemników na segregację wskazują mieszkańcy: Kaszowa, Wziachowa Wielkiego, Grabówki, Piotrkosic, Olszy, Sulimierza, Łąk, Praczy, Brzeziny Sułowskiej, Węgrzynowa, Miłostawic, Słaczna, Rudy Sułowskiej

6. Czy powinno zgniatać się opakowania?

Dlaczego powinniśmy zgniatać opakowania?

Zajmują mniej miejsca.	44 %
Brak odpowiedzi.	36 %
Mniej się płaci.	13 %
Żeby zaoszczędzić na ilości zbieranych Opakowań i zostawić miejsce na inne.	7 %

Te odpowiedzi świadczą o tym, iż respondenci zdają sobie sprawę z konieczności zgniatacia opakowań. Duży procent odpowiedzi pozytywnych i świadomość tego, iż ograniczanie objętości odpadów ma zarówno aspekt ekologiczny jak i ekonomiczny to ważny sygnał, iż nasze społeczeństwo właściwie rozumie potrzebę dbałości o środowisko. Wniosek: Ludzie rozumieją ważne znaczenie segregacji odpadów i ograniczanie ich objętości, ale zbyt mała ilość pojemników na odpady do segregacji, ograniczona dostępność oraz niewystarczająca zachęta ekonomiczna powoduje, że mieszkańcy Milicza i wsi nie mają odpowiedniej motywacji do segregacji.

Nagrodami dla wolontariuszy, uczestników projektu oraz osób najbardziej zaangażowanych w realizację projektu, były torby wielokrotnego użytku z materiału z nadrukiem logo Doliny Baryczy i pakiety edukacyjne o odpadach.

Działania wspólne:
spływ kajakowy „Czysta Barycz”, konkurs dla przedszkolaków, warsztaty „Śmieć zgnieć”
GALERIA

Konkurs dla przedszkolaków

Warsztaty dla młodzieży
„Śmieć zgnieć”

Spływ kajakowy
CZYSTA BARYCZ

MŁODZIEŻ DLA MŁODZIEŻY

Młodzi ekolodzy chcą kontynuować wspólne działania na rzecz edukacji odpadowej.

Odpady - co dalej? Co możemy zrobić?

Zaplanowano bal śmieciowy połączony z pokazem mody ekologicznej, zorganizowanie parady, tak ażeby zwrócić uwagę na problem segregacji zarówno najmłodszych jak i dorosłych. Ważne jest, „świecenie własnym przykładem” i uświadamianie o potrzebie segregacji odpadów podczas warsztatów dla młodzieży, spotkań dla dorosłych przygotowanych przez młodzież. Uznano, iż należy przygotować reklamę w lokalnej prasie, chwytliwe hasła i humorystyczne rysunki przedstawiające w sposób ciekawy konieczność segregacji i ograniczania ilości odpadów.

Jako następne wyzwanie, zaplanowano wprowadzenie pojemników na segregację w szkołach oraz zapewnienie wywozu posegregowanych odpadów do powtórnego wykorzystania. Działania takie będą możliwe tylko we współpracy z lokalnymi władzami i instytucjami tj. ZUK, nadleśnictwa, szkoły. Pamiętajmy, iż edukacja musi być połączona z realnymi rozwiązaniami wdrażanymi w codzienne życie, tylko wtedy jest skuteczna i ma sens.